

УДК 070:177.3

Світлана Петренко – заступник завідувача кафедри журналістики
Приватного вищого навчального закладу «Український гуманітарний інститут»

Чия правда? До питання про правдоцентричність журналістики

У статті розглядається категорія правди як вища цінність особистості журналіста – професіонала масово-інформаційної діяльності. Уведено поняття правдоцентричності особистості журналіста та журналістики в цілому. Правдоцентричність визначено як усвідомлене прагнення до пізнання, дошукування й донесення суспільству правди про світ та процеси в ньому, кероване правдою як вищою цінністю і критерієм морального та професійного вибору. Звернено увагу, що правдоцентричність входить у конфлікт з егоцентричністю, і цим пояснено природу складного морального вибору журналіста в сучасних умовах. Правдоцентризм і егоцентризм є діаметрально протилежними і взаємовиключними. Егоцентризм породжує «свою правду». Відстоєно позицію правди як базису справжньої публіцистики і введено поняття «публіцистика правди». Автор встановлює, що правда як одна з найважливіших соціально-комунікативних категорій журналістики має стати усвідомленою цінністю особистості журналіста, а формування ціннісних орієнтацій та установок журналіста є важливим, актуальним завданням сучасної журналістської освіти.

Ключові слова: правда, журналістика, соціальні комунікації, цінності особистості, масово-інформаційна діяльність, правдоцентричність, професійні стандарти в журналістиці, публіцистика правди, концепт правди.

Постановка наукової проблеми та її значення. На питання правдоцентричності особистості журналіста і журналістики в цілому автор вийшла, досліджуючи *цінності особистості журналіста*. Адже саме цінності здебільшого є критеріями вибору індивіда, метою й засобом досягнення певних цілей [1]. Журналіст – соціально-відповідальна особистість, а тому ціннісні орієнтації цієї особистості мають вплив на суспільні процеси і настрої. Виходячи з суспільної ролі журналістики, зазначимо, що цілком окреслене місце серед цінностей має займати правда. А чи є так насправді? Тож предметом наукового дослідження є правда як ціннісна категорія журналістики та її вплив на вибір особистості у процесі масово-інформаційної й соціокомунікаційної діяльності.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів. Для початку наведемо слова із Біблії, які Ісус Христос сказав своїм учням: «І пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить!..» [2, с. 1192]. Тут подається цікавий взаємозв'язок: *пізнання правди веде до справжньої свободи*. Свобода є фундаментальною цінністю для людини, і в той же час – це «одна з основних, найскладніших філософських категорій, яка визначає сутність людини, що складається з її здатності мислити і діяти відповідно до своїх намірів, бажань та інтересів, а не внаслідок якогось примусу» [4, с. 259]. Біблійний постулат стверджує: пізнання правди робить людину вільною. Цікаву інтерпретацію подає А. Камю: «Вільний той, хто може не брехати».

І. Михайлин визначає так позицію правди в журналістиці: «Журналістика повинна служити суспільству правдою. Правда протистоїть брехні. Брехня лежить в основі маніпуляції, інформаційних технологій, які вживаються для обробки населення в потрібному для політиків напрямкові» [7]. З цим погоджуються практично всі журналістикознавці. В. Іванов, В. Сердюк підкреслюють: «одне з головних завдань журналіста – пошук істини та оприлюднення її» [6, с. 19]. Отже, *цінність правди в журналістиці абсолютна*. З цього витікає, що *журналіст як особистість – професіонал масово-інформаційної діяльності, і журналістика як соціальний інститут, створений із метою забезпечення всебічного й об'єктивного інформування всіх суб'єктів суспільного життя про соціальну дійсність* [5], за визначенням, *мають доносити суспільству правду*.

А що ми бачимо в реальності? Роздвоєність особистісного й професійного портрету журналіста. Про це зазначають у своїх дослідженнях В. Різун, Л. Пономаренко, І. Михайлин, Г. Почепцов та ін. В. Різун, зокрема, визначає ситуацію так: «Проблема сучасного журналізму полягає в тому, що *правдивість, чесність, порядність, точність, незаангажованість, толерантність, а найголовніше – інтелектуальність стали методами праці, а не ознаками особистості*; вони технологізувалися, даючи право журналістові насправді бути *неморальною* людиною, але технологічно «вправно»

працювати для *імітації* названих рис» [11, с. 177]. Г. Почепцов зазначає: «Масова свідомість не здатна сама по собі формувати інтерпретацію всіх подій, вона покладається при цьому на готові здобутки, що їх надає масова комунікація, в першу чергу – телебачення» [10, с. 23]. У результаті ми маємо ситуацію, коли ЗМІ, а особливо телебачення, не відтворюють дійсність такою, якою вона є, а самі формують певну картинку реальності.

Що ж таке правда? Правда у нашому розумінні – *те, що є, об'єктивно існує, істина, і не залежить від суб'єктивного сприйняття індивіда*. Таке розуміння виключає «свою правду» (про це йтиметься далі). До речі, дослідження концепту правди у Біблії, здійснюване автором цієї праці, виявляє, що семіотика правди у її семантико-прагматичному відношенні *без винятку пов'язана з чистістю, чесністю, справедливістю, діями, націленими на добро*.

Щоб виконувати своє призначення, *журналіст, зокрема, журналістика, в цілому, має дошукуватися правди, а щоб дошукуватися – знати, пізнавати, що є правда, її сутність*. Звідси витікає:

А. Якщо індивід прагне стати вільною особистістю, отримати справжню свободу, він повинен передусім:

- *пізнавати правду (що є правда, яка вона – усвідомлення сутності, ознак, властивостей правди, правда як цінність);*
- *дошукуватися правди (де правда, у чому вона – виявлення правди у конкретних ситуаціях, відділення правдивого від неправдивого, правда як мета);*
- *чинити згідно з пізнаною правдою (дія правди – керуватися пізнаною правдою як критерієм вибору і підставою дії, правда як засіб).*

Результат такого алгоритму дій – справжня свобода.

Б. Якщо суспільство прагне свободи – воно має прагнути правди як єдиноправильного шляху до неї, і *вимагати її від журналістики*. Алгоритм той же: *пізнавати* правду (що є правда? яка вона?), *дошукуватися* правди (де вона? у чому правда у кожній ситуації?), *чинити* по правді (діяти правдиво).

Отже, правдивій дії передують пізнання і пошук: *що і де*. А пізнання – усвідомлення правди як цінності, керівного принципу і критерію морального вибору особистості. На особистісному рівні, якщо правда є цінністю для індивіда та критерієм його вибору, цей пошук індивід здійснює особисто. На суспільному рівні ці функції покладені на журналістику.

Фактично, якість життя як індивіда, так і суспільства в цілому, залежить від рівня пізнання правди та її місця в процесі функціонування й життєдіяльності. Оскільки правда – це *те, що є*, вона *не залежить* від суб'єктивного сприйняття індивіда. Вона є правда. І вона – абсолютна. Але *якість життя, функціонування як кожного індивіда, так і суспільства в цілому, залежить від пізнання (чи не пізнання), сприйняття (чи не сприйняття) і дії правди (або дії неправди)*. Це покладає *особливу відповідальність* на журналістику як вид суспільної діяльності та *журналістів* як суб'єктів масово-інформаційної діяльності.

І тут повинні зазначити: виходячи з своєї соціально-професійної ролі, у ставленні до правди *журналіст не має вибору*. Що це означає? Якщо індивід, який *не є* журналістом, може вчиняти на власний розсуд – доносити правду чи вчиняти інакше, то *журналіст як суб'єкт масово-інформаційної діяльності такого вибору не має! Свій вибір журналіст зробив, обираючи цю сферу діяльності*. Адже «одне з головних завдань журналіста – пошук істини та оприлюднення її» [6, с. 19]

З цього ми робимо *головний висновок: за своєю соціальною функцією журналістика має бути правдоцентричною*. І тут варто дати два важливі пояснення:

1. *Правдоцентричність* – усвідомлене прагнення до пізнання, дошукування й донесення суспільству правди про світ та процеси в ньому, кероване правдою як вищою цінністю і критерієм морального і професійного вибору.

2. *Правдоцентричність журналістики* може бути реалізована на основі правдоцентричності особистості журналіста. А це відбувається тоді, коли *правда набуває усвідомленої особистістю ціннісної сутності і починає формувати вибір цієї особистості, впливати на її позицію, мотиви, дії*. Коли ця особистість є журналістом, головне завдання й обов'язок якого – чесне, точне, збалансоване висвітлення подій і вчинків, пошук істини та оприлюднення її [5], *правда набуває значення і ролі*

вищої цінності особистості журналіста, і навіть вищого ціннісного стандарту. Така особистість:

- робить вибір на основі правди, дошукується правди, відстоює, і, як мінімум, не чинить неправду;
- протистоїть маніпулятивному впливу на неї, має «імунітет»;
- не вдається до маніпуляцій у своїй професійній діяльності;
- шукає способи і шляхи реалізації власних переконань і ціннісних орієнтирів правдивим методами;
- прагне донести ціннісну інформацію суспільству.

Таким чином, *пізнання і дія правди* веде до *справжньої свободи*, як особистісної, так і суспільної, і *сприяє поліпшенню якості життя індивіда і соціуму в цілому*.

Це особливо актуально в Україні в умовах створення *суспільного мовлення*. Його *ефективність і якість* буде визначатися не тільки і не стільки законами, концепціями, різноманітними управлінськими механізмами, хоч це теж дуже важливо, а чи не найперше – *позицією суб'єктів суспільного мовлення*, тобто *журналістів*, їхнім вибором, який вони здійснюють на основі особистісних та професійних цінностей у процесі суспільно-інформаційної діяльності. Від кожного з них, від рівня їхнього усвідомлення власної відповідальності, від справжності їхніх мотивів та цінностей (*внутрішньої правди особистості*), залежатиме те, чи будуть працювати закони, чи будуть дотримані норми і принципи, чи будуть вони проігноровані й знехтувані, як це ми бачимо в сучасній мас-медійній реальності? І найважливіше питання: *чи буде правда головним мотивом і засобом діяльності журналістів суспільного мовлення?*

Питання правдоцентричності не є простим. Мусимо розуміти: ***ПРАВДОцентричність входить у конфлікт з ЕГОцентричністю***. Як наслідок – проблема вибору особистості. Виникає колізія: *правдоцентричність* – це націленість на *пошук об'єктивного, правдивого*, у той час як *егоцентричність* завжди *зосереджена на суб'єктивному*. Причому це суб'єктивне яскраво виражене. Що більший егоцентризм, то більшим є суб'єктивне. Таким чином, ***правдоцентризм і егоцентризм є діаметрально протилежними і взаємовиключними***. Фактично саме *егоцентризм породжує «свою» правду*.

Варто зазначити, що Біблія як джерело засадничих моральних цінностей вказує, що єдино правильний шлях для життя людини – це відкинути своє «я» і слідувати тим настановам, що містяться у цій Книзі. Тобто ***відкинути «свою правду»*** (це – «правда» мого еґо, мого «я») і ***діяти відповідно до того, що є правдою*** (*правильним, правдивим, справедливим, чесним*) ***незалежно від моєї свідомості, світобачення, сприйняття чи не сприйняття***. У ній же ми знаходимо, що в основі правди лежить Закон, і Закон – це правда, і ця правда – вічна [2, с. 694]. Важливим є те, що Біблія звертає особливу увагу саме на мотиви індивіда, оскільки вони визначають внутрішню сутність його вибору та вчинків, відаючи при цьому пріоритет змісту над формою.

Як сформувані правдоцентричність у суспільстві, де динаміка розвитку егоцентризму має значно вищі показники, ніж динаміка правдоцентризму? При тому, що *стабільність розвитку суспільства гарантує саме правдоцентричність, а не егоцентричність*. Прагнення правди і усвідомлення її цінності веде від «мого», особистого, егоцентричного – до «загального», суспільного, корисного всім, а, значить, і «мені» як частці цього загального.

З дослідження концепту правди у Біблії можна зробити висновок: ***правда – добра для всіх людей, а не для окремого індивіда, окремого «я»***. І це є ***об'єктивна, реальна правда***. А тому ***правда не може бути «чисюсь»***. Принцип, виражений у біблійному тексті – «тоді зробиш щасливими дороги свої, і тоді буде щастити тобі» на всіх шляхах, якими будеш ходити [2, с. 254] – діє однаково для кожного індивіда, який дотримується його умови: жити не за «своєю правдою» (що є еґоїстичною), а підкоряти своє особисте *закону правди* – засадничому моральному закону. Еґоїстична правда призводить до того, що один індивід, керуючись «своєю» правдою, ігнорує, порушує інтереси іншого індивіда, у якого теж «своя» правда, але інша. Це веде до конфлікту «своїх правд», що має руйнівну силу.

Досліджуючи роль та місце правди у журналістиці як масово-інформаційній та соціально-комунікаційній діяльності, автор прийшла до ряду викладених нижче висновків.

По-перше, *правдою* (внутрішніми смислами категорії правди) *перевіряються усі журналістські професійні стандарти*. Наприклад, якщо в діяльності журналіста пріоритетними будуть власні (егоїстичні) інтереси, а не інтереси правди, то дотримання такого професійного стандарту, як збалансованість, буде, скоріше, формальним, аніж справжнім. Тому що навіть подача кількох різних точок зору або поглядів на явище чи проблему при замовчуванні однієї, але важливої, в результаті свідомого маніпулювання чи через низький професійний рівень, спотворюватиме істинний стан речей і вестиме аудиторію ЗМІ, якщо не до «запрограмованих», то до хибних суджень та висновків. Подібним чином перевіряються й інші стандарти журналістики, але то вже тема для іншої статті.

По-друге, *правда* (її пізнання й усвідомлення) *дає внутрішню силу: дошукуватися правди, відстоювати правду, жити за правдою*. У чому ця сила? *На особистісному рівні*: якщо індивід не мислить, не говорить і не чинить неправди, він ніколи не заплутається у ній, матиме чисте серце і тверду основу власної гідності. Біблія пише: «У кого чисті руки та щире є серце, і хто не нахилив на марноту своєї душі, і хто не присягав на обману, – нехай носить він благословення від Господа, а праведність – від Бога спасіння свого!», «і все, що він чинить, – щаститься йому! Не так ті безбожні, – вони як полова, що вітер її розвіває! Ось тому-то не встоять безбожні на суді, ані грішники у зборі праведних, – дорогу-бо праведних знає Господь, а дорога безбожних загине!» [2, с. 621, 608]. Фактично, правдоцентрична особистість отримує духовну силу у відстоюванні правди навіть в обставинах, коли неправда вчиняється проти неї. *На суспільному рівні*: правда очищає суспільство. *На професійному рівні*: веде до сумлінного і чесного виконання журналістикою свого суспільного обов'язку.

По-третє, *правда є основою, базисом справжньої публіцистики*. Не ідеологічної, не кон'юнктурної, а публіцистики, яку можна так і означити – *публіцистика правди*. В її основі має бути активна правдоцентрична позиція журналіста. І тоді публіцистика стає виявом високої професійної майстерності і соціальної відповідальності як особистості журналіста (публіциста), так і журналістської діяльності як такої, і потужною зброєю проти всякої неправди та маніпуляцій. Правдоцентричну концепцію публіцистики відстоюють у своїх наукових працях В. Галич, І. Михайлин [3, 7, 8, 9, 10].

Отже, виходячи зі сказаного вище, у нинішній час, коли маніпулятивні технології в інформаційній сфері набувають все більшого поширення й витонченіших форм, особливо важливим є формування правдоцентричної позиції майбутніх журналістів, усвідомленого ними ставлення до *правди як вищої цінності особистості журналіста і журналістики в цілому*.

З метою вивчення цінностей, ідеалів і переконань, що впливають на особистість майбутнього журналіста, виявлення місця правди як морально-ціннісної категорії серед інших цінностей особистості та розкриття профілю особистості індивідів, які з тих чи тих мотивів обрали для себе сферу діяльності, що лежить у площині засобів масової інформації та соціальних комунікацій, автор у квітні-травні нинішнього року провела ряд опитувань серед студентів-журналістів Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Результати опитувань нині в стадії обробки і будуть опубліковані після її завершення в фахових наукових виданнях.

Висновки. Як справедливо зауважує проф. І. Михайлин, «професія журналіста приваблює можливість доносити до людей правду, примножувати в світі добро, боротися за справедливість. У здійсненні цих завдань полягає реалізація безпосередніх функцій журналістики» [8, с. 9]. А відтак:

- журналістика має бути *правдоцентричною*;
- правда як одна з найважливіших соціально-комунікативних категорій журналістики має стати *усвідомленою цінністю* особистості журналіста;
- *формування ціннісних орієнтацій та установок журналіста* є важливим, актуальним завданням сучасної журналістської освіти.

Література

1. Белинская Е. П. Социальная психология личности: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая. – М. : ИЦ «Академия», 2009. – 304 с.

2. Біблія, або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / Переклад І. Огієнка. – К. : УБТ, 2010. – 1376 с.
3. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору: соціально-комунікативна рецепція : монографія / В. М. Галич. – Рівне : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2015. – 120 с.
4. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Х. : Право, 2012. – 312 с.
5. Журналістика. Матеріал з вікіпедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D1%83%D1%80%D0%B%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>.
6. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : підручник / В. Ф. Іванов, В. Є. Сердюк. – К. : Вища шк., 2007. – 231 с.
7. Михайлин І. Чи є публіцистика журналістикою / І. Михайлин // Універсум. – 2015. – № 5–6. – С. 27–29.
8. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. – 5-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.
9. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2008. – 512 с.
10. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 663 с. – (Вища освіта XXI століття).
11. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник / В. В. Різун. – К. : ВЦ «Просвіта», 2008. – 260 с.

References

1. Belynskaia E. P. Sotsyalnaia psikhohohyia lychnosty : ucheb. posob. dlia stud. vyssh. ucheb. zaved. / E. P. Belynskaia, O. A. Tykhomandrytskaia. – M. : YTs «Akademyia», 2009. – 304 s.
2. Bibliia, abo Knyhy Sviatoho Pysma Staroho y Novoho Zapovitu / Pereklad I. Ohienka. – K. : UBT, 2010. – 1376 s.
3. Halych V. M. Semiotyka intertekstualnosti publitsystychnoho tvoruu: sotsialno-komunikatyvna retseptsiia : monohrafiia / V. M. Halych. – Rivne : DZ «Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka», 2015. – 120 s.
4. Danylian O. H. Filosofiia : pidruchnyk / O. H. Danylian, V. M. Taranenko. – 2-he vyd., dopov. i pererobl. – X. : Pravo, 2012. – 312 s.
5. Zhurnalistyka. Material z vikipedii [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D1%83%D1%80%D0%B%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>.
6. Ivanov V. F., Serdiuk V. Ye. Zhurnalistyska etyka : pidruchnyk / V. F. Ivanov, V. Ye. Serdiuk. – K. : Vyshcha shk., 2007. – 231 s.
7. Mykhailyn I. Chy ye publitsystyka zhurnalistykoiu / I. Mykhailyn // Universum. – 2015. – № 5–6. – S. 27–29.
8. Mykhailyn I. L. Osnovy zhurnalistyky : pidruchnyk / I. L. Mykhailyn. – 5-te vyd., pererob. ta dop. – K. : Tsentr uchbovoi literatury, 2011. – 496 s.
9. Mykhailyn I. L. Zhurnalistyka yak vsesvit: vybrani media doslidzhennia / I. L. Mykhailyn. – Kh. : Prapor, 2008. – 512 s.
10. Pocheptsov H. H. Informatsiina polityka : navch. posib. / H. H. Pocheptsov, S. A. Chukut. – 2-he vyd., ster. – K. : Znannia, 2008. – 663 s. – (Vyshcha osvita KhKhI stolittia).
11. Rizun V. V. Teoriia masovoi komunikatsii : pidruchnyk / V. V. Rizun. – K. : VTs «Prosvita», 2008. – 260 s.

Петренко С. Чья правда? К вопросу о правдоцентричности журналистики. В статье рассматривается категория правды как высшая ценность личности журналиста - профессионала массово-информационной деятельности. Вводится понятие правдоцентричности личности журналиста и журналистики в целом. Правдоцентричность определяется как осознанное стремление к познанию, поиску и донесению обществу правды о мире и процессах в нем, управляемое правдой как высшей ценностью и критерием нравственного и профессионального выбора. Обращается внимание, что правдоцентричность входит в конфликт с эгоцентричностью, и этим объясняется природа сложного морального выбора журналиста в современных условиях. Правдоцентризм и эгоцентризм являются диаметрально противоположными и взаимоисключающими. Эгоцентризм порождает «свою правду». Отстаивается позиция правды как базиса настоящей публицистики и вводится понятие «публицистика правды». Автор устанавливает, что правда как одна из важнейших социально-коммуникативных категорий журналистики должна стать осознанной ценностью личности журналиста, а формирование ценностных ориентаций и установок журналиста важной, актуальной задачей современного журналистского образования.

Ключевые слова: правда, журналистика, социальные коммуникации, ценности личности, массово-информационная деятельность, правдоцентричность, профессиональные стандарты в журналистике, публицистика правды, концепт правды.

Petrenko S. Whose Truth? Toward the Question about the Centricity of Truth in Journalism. The article considers the category of truth as the most valuable characteristic of a journalist, the professional of media. In the article the category of the centricity of truth for a journalist as an individual and for the journalism in general is introduced. The centricity of truth is defined as a conscious desire for search of knowledge and delivery this knowledge about the world and the processes which going on in it to the society. This desire should be controlled by truth as a primary value and criteria of moral and professional choice. Special attention is paid to the conflict between the centricity of truth and egoism. This concept explains the nature of the difficulties of doing moral choice for a journalist in modern society. The centricity of truth and egoism are diametrically opposed and mutually exclusive. Egoism produces its own «truth». Also, in the article the truth is considered as the basis of true publicism and the the concept of «journalism of truth» is introduced. The author asserts that the truth as one of the most important categories of social and communicative characteristics of journalism has to become a conscious value of a journalist and the formation of values and attitudes of a journalist is important and urgent task of modern journalism education.

Keywords: a truth, a journalism, a social communication, values, identity, mass information activities, the centricity of truth, professional standards in journalism, journalism of truth, the concept of truth, true publicism.

Адреса для листування: petrenko@ugi.edu.ua.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2016.

УДК 007:304:070(430):342.951

Оксана Теребус – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри соціальних комунікацій
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Законодавче регулювання професійної діяльності журналістів у Німеччині

У статті проаналізовано специфіку законодавчого забезпечення діяльності журналістів та засобів масової інформації Німеччини. Наголошено, що в основному діяльність журналістів, їхні права та обов'язки регулюються Конституцією ФРН. Важливу роль у дотриманні норм законів належить рішенням Федерального суду Німеччини. Спеціальних законів державного рівня щодо ЗМІ немає, а натомість є ряд законів, що діють на територіях федеральних земель. Свобода слова, інформації та преси також спирається на міжнародні джерела права, зокрема на Європейську конвенцію з прав людини, Загальну декларацію прав людини ООН, Хартію Європейського Союзу про основні права та ін. Правовий статус преси врегульований законами федеральних земель про пресу, у галузі телерадіомовлення повноваження, згідно з Конституцією ФРН, передані, за незначними винятками, федеральним землям.

Ключові слова: свобода ЗМІ, Конституція ФРН, федеральні закони, регулювання преси, радіо- та телевізійного мовлення.

Постановка наукової проблеми та її значення. В демократичних суспільствах перед журналістикою стоять важливі завдання зі збору, обробки та передачі інформації. Свобода ЗМІ – основа інших свобод і демократії в державі. Про справжню демократію можна судити за рівнем безпеки та захищеності журналістів, які мають повідомляти важливу для суспільства інформацію.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Теоретичне підґрунтя нашого дослідження склали колективні наукові праці, підручники, навчальні посібники вітчизняних та закордонних фахівців, що стосуються теоретичних і практичних аспектів правового захисту журналістів. Зокрема праці: «Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації» Т. Приступенко, «Медіаправо» Н. Петрової та В. Якубенка, «Законодавство про засоби масової інформації. Український та зарубіжний досвід» В. Іванова, «Політика і мас-медіа» Г. Штромайера, «Інформаційне законодавство країн Європи і Азії», «Суспільно-правове мовлення у Федеративній Республіці Німеччина» О. Хаб'юка та ін.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів. Журналісти не тільки інформують про беззаконня, а й виконують функцію контролю за владою, станом розбудови